

La politica agrara 2022+ va en la faussa direcziun

L'Associaziun svizra per las regiuns muntagnardas e l'Uniun purila svizra crititgeschan la proposta dal cussegl federal

DA MARTIN CABALZAR

■ **La proposta da la confederaziun dad avrir ils cunfins en il rom da la politica agrara 2022+ va en la faussa direcziun e metta end dumonda la produziun da l'agricultura en muntogna. L'Associaziun svizra per las regiuns muntagnardas pretenda ina cuntinuaziun moderada da la politica agrara actuala.** La politica agrara da l'avegnir stoppia resguardar la varietad regiunala, porscher cundiziuns da basa stabilas ed entretschar la basa en las decisiuns. Ella stoppia plinavant tegnair quint da las prestaziuns da l'agricultura en favur da l'ambient e promover ina produziun da latg e charn che correspundia al lieu.

Analisa da la politica agrara

En ina survista generala da la politica agrara da l'avegnir constatescha la confederaziun che las entradas da las puras e dals purs stagneschan e ch'ils pretschs da produziun da products agrars en sur la media en cumparegliaziun cun ils pajais europeics. Il recept proponi da la confederaziun giaja dentant totalmain en la faussa direcziun. Cun l'avertura proponida dal martgà e cun la reducziun consequenta da la protecziun dals cunfins vegnian las autas pretensiuns e las grondas prestaziuns da l'agricultura svizra liadas a lieu messas en dumonda.

Tagl radical tras liberalisaziun

La reducziun da la protecziun da cunfin per products agrars sconuschia las structures pintgas e las topografias difficilas da l'agricultura svizra. Cunzunt l'agricultura da muntogna ha da sbatter actualmain cun grondas sfidas. Era cun resguardar las mesiras statalas subsidiaras empermessas na possia l'agricultura da muntogna betg pli ademplir las incumbensas surdadas ad ella tras la constituziun. Tras la liberalisaziun dal martgà vegnia l'agricultura da muntogna degradada ad ortulans da la cuntrada.

Betg sfalsifitgar la voluntad dal pievel

«Il pievel svizzer è s'exprimi il 24 da settember 2017 cleramain en favur d'ina ferma agricultura svizra. Las relaziuns commercialas descrittas en alinea d da l'artitgel costituziunal 104 a han da contribu-

Ils responsabels da l'Associaziun svizra per las regiuns muntagnardas a chaschun d'ina visita tar ils purs lumnezians sin l'Alp Sezner.

MAD

ir a l'economia agrara ed al provediment da victualas e n'è betg in pass liber per reducir la protecziun da cunfin e d'interpretar sco commerzi liber senza cunfins.

Il cuntrari. Il cler gea dal suveran svizzer pretenda da la confederaziun da rinforzar l'agricultura e da garantir in svilup raschunaivel da la politica agrara, da procurar per in provediment da victualias segir per la populaziun e da mantegnair e tgirar la cuntrada culturala e promover la colonisaziun decentrala da noss pajais.

L'Associaziun svizra per las regiuns muntagnardas è fermamain intenziunada far valair sia malcontentientscha cun ils plans radicals dal cussegl federal en la debatta en il parlament federal e d'inoltrar atgnas propostas per optimar il sistem vertent.

Pretschs per ils products agrars en memia bass

En ina conferenza da pressa per l'entschatta da l'onn ha l'Uniun purila sviz-

ra declarà sia tariffa exprimend sia dischillusiun davart la proposta dal cussegl federal d'avrir il martgà agrar. Ina agricultura persistenta na saja betg d'avair per pretschs dal martgà mundial.

Tenor il parsura da l'Uniun purila svizra *Markus Ritter* (pcd SG) pateschia la gronda part da la materia prima agrara globalmain sut cundiziuns che na sajan betg fairas. Quai saja er il cass en Svizra. «Pretschs bass per ils producents e memia bassas entradas effectueschan che blers purs e bleras puras prefereschin ina lavur ordaifer l'agricultura», secundescha il directur da l'Uniun purila svizra, cusseglier naziunal *Jacques Bourgois* (pld FR).

Memia pauc rendita per ils producents

Fitg gronda saja la midada da structura cunzunt tar l'economia da latg. Sin quest sector vivian blers purs da la sostanza e na possian uschia betg sa lubir da far las investiziuns necessarias.

Dentant er en autras spartas da maneschi saja la «repartiziun nunfaira dal gudogn» la regla. «Ils purs lavuran las pli bleras uras ed han il pli pitschen gudogn», constatescha *Martin Rufer*, il manader dal departament produziun, martgà ed ecologia. Per exempel muntian ils custs per granezza tranter 6 ed 11 pertschient dal pretsch d'in paun. «I dovra ina midada dal patratgar en la chadaina che recaltga valurs.»

Promover labels

Dumandadas en tenor l'Uniun purila svizra dentant era las famiglias purilas sezzas. Quellas pudessan empruvar da megliar la cumpart vi dal rap dal consument cun promover dapli la vendita directa nizzegiond la via directa tar il consument, cun lavurar dapli ensemen en cooperativas e cun crear labels per ina produziun ecologica.

Il pli grond problem saja dentant il grond dumber e la pitschna diversitad

dals products. «Nus pretendin da principi pretschs commensurads che cuarclan ils custs e las investiziuns per l'avegnir», ha ditg il president dals purs svizzers e cusseglier naziunal *Markus Ritter* (pcd SG).

Commerzi fair stagl commerzi liber

Quai saja la premissa per ina agricultura persistenta, favuraivla a l'ambient ed adattada als animals, ha declarà la cussegliera naziunala dals verds *Adèle Thorens* (VD). Cun l'iniziativa «Fair-Trad» vul sia partida procurar per meglras cundiziuns da viver per ils purs e quai sin l'entir mund.

L'appel communabel sa cloma: «Commerzi fair stagl commerzi liber». Per l'Uniun purila svizra sto cunzunt il cussegl federal esser cunscent da sia responsablada. «Sche quel na vul betg flaivlentarcantamain l'agricultura svizra cun in'avertura dal martgà sco quai ch'il cussegl federal postulescha en sia «Vista generala da la politica agrara 2017», lura è quella inacceptabla per nus, di Ritter concludind.

El saja dentant avert per ulteriurs discurs ed ulteriuras contractivas.

Politica agrara è daventada incalculabla

Il pur da bio *Markus Ritter* renfatscha al cussegl federal dad esser incalculabel quasi che resguardia la politica agrara. «Nus essan irritads sche tscherts connex vegnan simplamain ignorads e declarads autramain», di Ritter.

Quai na saja betg ina buna basa per ina fritgaivla cooperaziun. Il pura saja disà ch'ei pledia cun el avertamain ed en confidenza vicendaivla. Cun l'avertura dals cunfins perdia l'agricultura totalmain ina svieuta dad ina milliarda. Consolads vegnian ils purs cun ina cumpensaziun da 300 milliuns che vegnian reducidos sin nulla entaifer ils proxims tsching onns.

Quai na saja betg supportabel per las famiglias purilas. La lobby dals purs veglia ussa sa stentar da prolungar l'opziun vertenta per in ulteriur onn transitori.

La finala fetschian ins era tschertas speranzas en connex cun l'abdicaziun dal minister d'agricultura *Johann Schneider-Ammann* (67).